

MARKÓ BÉLA

Makedón vágy

Egybekapcsolva élünk, rétegekben,
s szét is választva forró tintakékkal,
ahogy leszáll és elborít az éjjel,
külön reményben s közös félelemben,

halak, kabócák, emberek, sirályok,
és legfelül pedig nyilván az Isten,
ki ahhoz, hogy nagy ritkán ránk tekintsen,
félrehajtja a mennyei világot,

lenéz a hullámozó felhők közül,
s ha végre meglel, éppen úgy örül,
mint mi, ha észreveszünk egy kabócát

a sűrű lomb között, vagy egy halat
megpillantunk a fodros víz alatt,
és ő sem lát mást bennünk, csak a formát.

Félúton

*Sandro Botticelli: Tavasz,
1482-1485, tempera, fa, 207×319 cm,
Uffizi képtár, Firenze*

Most még túl mesterkéltén szembesül
a majdnem fekete s majdnem fehér,
amíg a könnyű fátyol beleér
lent a szurokba, s fent már elrepül,

mert félúton van, éppen kiszakadt
az éjszakából, és helyet keres
mindegyik, hátha teste-lelke lesz
már múlhatatlanul, megnyílnak

a rések hátul is a fák között,
és angyal szálldos a fejük fölött,
szabadnak tűnnek, s egyik sem nevet,

csak mosolyog mind, ha reánk tekint,
s már nem tudom meg, mi van idekint:
a festőt nézik-e vagy engemet?

Nincs szüksége másra

*Paul Gauguin: Anyaság,
1899, olaj, vászon, 95,5×73,5 cm,
Ermitázs, Szentpétervár*

Közben a nap vászonként szétterül,
s a széle sisteregve ér a vízbe,
már-már azt is lángba borítja, szinte
felgyúl a szoknya, észrevétlenül

kibuggyan hús a húsból, föld a földből,
majd belekortyol a kisebb darab
a nagyobbikba, ami úgy maradt
egy tömbben, s most belőle hörpöl

málló követ vagy korhadt gyökeret,
s kiteljesül tán itt a föld felett,
de önmagához úgyis visszafordul,

és nincs szüksége másra, nem titok
s nem isteni csoda, hogy felnyitott
egy sebet, és az rajta kívül gyógyul.

Próteusz

Kagyló, homokszem, csigaház, polip
vagy tengerhab, amelyből rajzanak
s szétporlanak a fehér darazsak,
mert minden egyfolytában változik,

és végül mégis ugyanaz marad,
de mindig újra rácsodálkozik
saját magára, s csak próbálkozik,
mint más-más mondatokkal a szavak,

hogy hátha a világ már végleges
formára lel, és tényleg vége lesz
a lüktetésnek, mintha valami

ott tartaná a szerelmeseket
egymásban, hogyha egybeillenek,
s elülnek majd a vágy hullámai.

Szembefordul

*Rembrandt: Krisztus Emmausban,
1629 körül, enyvezett papír fán, 39×42 cm,
Musée Jacquemart André, Párizs*

Ha szembevág a tűz, és hirtelen
arcomba szűr sok szikrázó borosta,
előbb a tompa sajtást sokszorozza,
kiélesíti, hogy már nincs velem,

és mégis rám néz, majd terjed tovább,
nem éget, csak egyfolytában világít,
s olyan erős, hogy itt-ott már kiválik
néhány homályos folt, és homlokát,

szemét, szakállát én is látni vélem
az áradó, emberformájú fényben,
s nem tudhatom, a forró láng mögött

mi van tulajdonképpen, mert nem enged
a képzelet, s míg itt elől melenget,
hátral örök sötétség hömpölyög.

Úgyis egybetörnek

Magához ránt a tenger sisteregve,
előbb kiolt, majd mégis partra dob,
s már én is csak tikkadtan hallgatok,
szomjas medúza, várom kint remegve,

hogyan hátha értem jön megint a víz,
s akár a kagylóhéjat, szertemorzsol,
aztán ismét meggyúr a nyers homokból
valami mást, kilök, de visszavisz,

ha kell, és újragondol milliószor,
s végül mindig saját húsába kóstol,
hiába formáz éppen polipot,

rákot, csigát vagy bármiféle szörnyet,
hiszen később úgyis mind egybetörnek,
mert rajta kívül nincs tartós titok.